

LA VENTALLADA.

SETMANARI POPULAR.

CAMPANADA.

Lo dia 28 de Janer prop passat terminá sas tareyas lo *Congrés Catalá de Jurisconsults* reunit á Barcelona, declarant y aprobant per unanimitat en sa darrera sessió que «l' dret catalá en són conjunt es necessari al principat de Catalunya, y que per consegüent déu conservarse,» y resolguent elevar una exposició als poders del estat acompanyanthi un resumen del dret catalá vigent.

En aquest Congrés hi assistiren delegats per tots los districtes judicials de nostre Principat, prenent part en sas discussions los primers advocats de nostra terra, molts d' ells envellits en sa carrera jurídica y quals noms respectabilíssims són coneguts d' un extrem al altre de Catalunya. Posteriorment molts propietaris, la *Asociació de Catòlics*, la *Juventud Católica*, de Barcelona, la *Asociació d' excursions catalanas* y moltas corporacions han aixecat també sa veu autorisada, adherintse als acorts del *Congrés catalá de Jurisconsults* y declarant en alta veu que es impopular y repulsiu en totas las comarcas de nostra terra lo Real decret del 2 de Febrer del any prop passat. Ab tot lo qual s' ha posat en evidència que la terra catalana en massa desitja la conservació de són dret civil especial en són conjunt, y tem en gran manera la unificació projectada. Uniforme ha sigut lo moviment de las diversas societats y corporacions en una qüestió de tanta trascendencia y vitalitat.

Després de la solemna protesta contra 'l decret del 2 de Febrer feta baix las voltas del Paraninfo de la Universitat de Barcelona per la flor y nata de nostres advocats, sèns distinció d' ideas políticas ni filosóficas, y sòls moguts per són amor á Catalunya; després d' haverse demos-

trat fins á la evidència en aquella respectable asamblea jurídica las bellesas de nostre dret, són caracter eminentment práctic, sa perfecta armonía ab las costums catalanas y ab las circunstancias de nostra terra, la necessitat, per consegüent, de conservarlo enter, pus que discutirlo y demanar la conservació d' una part cedint l' altre es desferse de tot ell, es matarlo, després de tot aixó 'ns ve la *Societat econòmica gerundense d' amichs del País*, y á proposta d' un dels sèus sócios, convida als lletrats membres de la mateixa á donar són dictámen sobre el projecte de codificació civil, extenent lo convit á tots los atvocats de la ciutat.

Certament no podem atinar ab la necessitat que hi havia de donar una campanada pel estil y molt menos després d' haver enviat la *Societat d' amichs del País* són delegat especial al *Congrés catalá de Jurisconsults* celebrat en Barcelona, y dos delegats lo col·legi d' advocats d' aquesta ciutat. Al enviar la *Econòmica* y lo col·legi d' advocats sos representants al *Congrés* l' acceptaren desde 'l moment com á tribunal competent pera dirimir la contravérsia que sobre 'l dret catalá originá 'l decret del 2 de Febrer, y per lo tant era precís acatar los acorts presos en aquell; y de cap manera era procedent discutir de nou lo que está suficientment discutit y demostrat fins á la evidència. Per xó nosaltres creyém que la reunió d' advocats gironins l' han buscada y promoguda solament alguns poch desitjosos de lluhir y ferse veurer, llegint ó pronunciant discursos preparats tal vegada ab moltas setmanas d' anticipació que segurament no ha sigut l' amor á Catalunya, ni á sas tradicions gloriosas qui ha portat á nostres lletrats á una lluyta de la qual cap profit n' ha de tráurer lo nostre país.

Mès com la junta de lletrats gironins ha passat avant en sa tareya, havent ja celebrat sa tercera sessió, forsós nos es seguir las discussions

y acorts que en ella 's prenguen pera tenirne al corrent al llegidors de LA VETLLADA, y perquè considerém per altra part d' importancia suprema aquesta qüestió. Som amants de Catalunya en grau eminentíssim y per lo tant sentiriam de veras que una Societat que s' anomena amiga del País, se demostrás en aquesta ocasió sa capital enemiga, buscant una demostració pública contra las sabias institucions de nostra terra, que ab greu afany y per tots los medis possibles se treballa avuy pera ofegar.

Mès com lo Sr. President de la Junta de lletrats al convidar á la premsa de la localitat no s' va dignar trametre sa invitació á LA VETLLADA, 'ns será forssós donar compte de las sèsions per las noticias que tingan la amabilitat de donarnos los nostres amichs que forman part de la assamblea; y de pas direm al Sr. president que encara que modest lo nostre Setmanari, no 'l guanya ningú en sòn amor al país ni en lo desitj de treballar pera la gloria y la prosperitat de Catalunya.

Com es molt limitat l' espay de que 's pót disposar en un periódich setmanal, donarem compte ab la major concisió posible de las sessiós celebradas per la Junta de lletras. En la segona després d' un discurs del President, Sr. Viñas, se procedí al nomenclament d' una Comissió ponent pera preparar y sotsmetre á la Junta 'ls treballs de que deü ocuparse, resultant elegits los Srs. Vinyas, Grahit, Botet, Calm y Massa.

La tercera sessió tingué lloch lo dia 18 de Febrer prop passat, y 's comensá presentant la Comissió ponent una proposició reduhida á preguntar si 'ls juriconsults gironins opinan en pró ó en contra de la codificació projectada tal com la anuncia 'l Govern en lo repetit Real decret. S' establiren tres torns en pró y tres en contra, ab dret á rectificar una sola vegada. Comensá fent us de la paraula lo Sr. Massa probant de demostrar que la organisació dels estats moderns tendeix á la unitat, y demanant á la Junta son vot en pró de la proposició presentada. Tingué luègo la paraula lo Sr. Calm lo qual ab una série de rahóns molt dignes d' atendre demostrá la necessitat de conservar nostra legislació foral, demanant per lo tant sa conservació. Seguí en l' us de la paraula en pró lo Sr. Grahit, lo qual en un discurs mol pulit, llimat y pensat probá de demostrar tambe la necessitat d' una codificació única, confonent llastimosament dos qüestions completament distinctas; com són la codificació y la unificació, y deixant molt mal parat lo dret romá y lo dret catalá. Lo Sr. Botet que parlá immediata-

ment repel·li ab energía lo projecte, encara que estigué d' acort ab las apreciacions del Sr. Grahit referents á la necessitat de la codificació, mes no á las referents á la de la unificació, defensant de pas lo dret catalá y lo dret romá dels atachs de que havia sigut víctima de part del Sr. Grahit. Lo Sr. Almeda prengué després la paraula en contra de la proposició y ab molt entusiasme, tal vegada un poch exagerat, encar que perdonable tractantse d' un fill que defensa á sa mare, demostrá la necessitat de conservar las antigas lleys catalanas. S' aixecá 'l Sr. Pardo, canonge, andalús y després de fer gala de sòn amor á Catalunya, tractá de demostrar la conveniencia de que accepti aquesta 'l suícidí que se li proposa, mès no li fou posible acabar sòn discurs porque las repetidas interrupcions d' alguns concurrents obligaren al Sr. President á cubrirse y á donar per disolta la sessió.

Moltas consideracions nos sugereix aquesta última sessió, confirmantnos en nostre pensament de que la Junta de lletrats gironins no es mes que una paròdia del notable *Congrés catalá*, y que ni sos discursos, ni 'ls arguments que en ella se donan poden compararse ab las brillantíssimas exposicions del dret que 's feren en aquella asamblea, qual memoria guardarán las Crónicas de Catalunya com un prehuat joyell del saber y del talent dels fills de nostra terra.

Més aixó no vol dir que 'ls advocats gironins fueristas s' hajan de retráurer deixant lo terreno pels contraris; molt lluny d' aixó 'ns atrevim á demanarlosi que una volta se 'ls ha provocat á la lluyta s' esforsin á salvar nostra sàbia y benéfica legislació foral, reliquia venerable d' aquellas antigas lleys formadas al influxo dels bons usos y sanas costums d' un poble cristiá, á la vegada que monument insigne de la alta pietat y sabiesa de nostres majors. La constancia dels lletrats amants del benestar de Catalunya, que desitjan conservar lo magnífich testimoni del amor de nostres Comtes y nostres Reys en vers los pobles, y lo monument gloriós de sòn zel incansable pera regirlos ab justicia y fér felissos á sos governats, deü ésser tan gran com ho es la perfidia dels enemichs en combátrer una obra tan hermosa, fruyt preciós de la religió y de la més ferma pietat.

Al calor de nostres venerables furs unas pobras montanyas se convertiren en delitosos vergers, hon viu una població ditxosa que voreta la llar troba sa felicitat en despit dels excessius pagos y las fraqüents calamitats que mínvan en gran ma-

nera 'ls petits capitals, producte d'un gran amor al treball y d'unas costums molt morigeradas. Per xó l'esperit modern aborreix de cor la pau senzilla y 'ls purs sentiments que naixen de tan gallardas obras, y s'asfixia en la atmósfera de verdadera llibertat que regna sots lo blau cel de la terra catalana.

Grabats en lo cor dels gironins quedarán los noms dels que votin per la conservació de nostre dret, y nosaltres los publicarem ab orgull en las planas de LA VETLLADA per que 'ls propietaris de la comarca tingan noticia de qui són los zelosos lletrats que ab lloable desinterés y desitjosos de la prosperitat y de la gloria de nostra terra volen que en ella s'conservin las sábias lleys que han fét de Catalunya la més respectable y rica de las comarcas espanyolas.

A la Germana de la Caritat.

La virtut y bellesa un jorn s'uniren
Ab flam de Caritat, y 'n concebiren
Una verge ideal.

La llum de fé sobre son front posaren
Y quan besada 'n fou, de Deu lograren
Prengué forma mortal.

Tendre dolsor ne conmoqué la terra
Naixent, oh filla! 'l monstre de la guerra
Cridá: ¡«no estich segú!»

Mes al véuret del mon tan envejada
Sota 'l mantell sagrat n'has fet posada.
¡Ay! ditxosa de tú!

Ab dolensa d'infant patir jo veyá
Als meus germans, y dintre 'l cor me deya:
—¡Espanta 'l sofriment!

¿Podria Deu formar una criatura
Que ab sér d'amor juntés á la amargura
La idea del content?—

Y ets tu, trista vestal; mes la ment mia,
Sense véuret mos ulls, ja may hauria
Ovirat ton sonris:

Diu tot quant l'hom ne pot patí en la vida,
La negra tempestat dolsa, aclarida
Ab llum del Paradís.

¡Que inmensa es la tristó de ta mirada!
Ets Niobe plorant, freda aterrada,
La mort de tots sos fills:

Ets l'amor animant la malangia,
La tendresa de Dido quan sentia
Del hoste los perills.

Entra ta veu al cor, com la tonada
Que s'sent dintre del bosch, com la cantada
D'aucells en lo vergér,
Al teu costat s'hi sent la pau divina
Com sota l'ombra fresca de la alsina
Reposa 'l viatgér.

¡Oh amiga del dolor! la vida mia
Tan trista no ha de ser, densá qu'un día
Baix de ton negre vel,
Vegí 'l sonris que á l'ánima parlaba
Com lo negre dolor al cel portaba.
¡Jo t'am, filla del cel!

J. Planas y Feliu.

LA CREACIÓ, LA NATURALESA Y SAS LLEYS GENERALS.

L'univers no existeix per si mateix; totas sas pars estín en una variació contínua y en una dependencia reciproca, tot ell es al mateix temps causa y efecte, tot es susceptible de mes y de menos, d'augment y de disminució, lo moviment te igualment sos graus que sas alteracions. Tot aixó no forma donchs sers necessaris, sers existents per si mateixos, puig que en tal cas per sa propia essencia subsistirian y formar lo que son necessaria é invariablement. Aixis es que tot necessita una causa estranya per existir; y aqueixa primera causa es lo que diem Deu. D'aquest modo podem compendre be aquella paraula sublime anunciada en lo Génesis, aquella paraula que 'l mateix Deu va fer sentir á Moisés: *Jo só 'l que só*. Fou un temps, en fi, en que la terra y 'ls cels no existian: Deu volgué que existissen, y sa voluntat omnipotent criá l'univers. Lo suprem Criador podia sens dupte produhir y cohordinarho tot en un moment; mes la creació successiva servia d'una gran instrucció per l'home, impedintli per aquest medi atribuhir á la terra una fecunditat y al cel un poder que solament resideixen en Deu. Si 'l caos desaparegué insensiblement y doná lloch al ordre, fou en quan aixis plagué á aqueixa soberana inteligencia; y cap criatura apareix en lo mon sino quan sa veu la crida. *Sia la llum*, diu lo Senyor, *y la llum fou*; y en l' instant que comensa á existir aquest vast fluit destinat pera presentar á las criaturas lo magnífich espectacle de la creació, comensan també á contarse las revolucions que medeixen la revolució del dia y de la nit. Tal fou la obra del primer dels días.

La terra no era encara altra cosa que un piló de materials informes als que feya inútils la falta de coherència. Los cossos aixís los fluids com los sòlids, estaban confosos uns ab altres. Deu los separa, reuneix las ayguas de la atmosfera, fa pujar de la terra vapors que, espessintse se converteixen en núvols, y forman en lo segon dia aquest firmament inferior que 'n dihem cel. La voluntat divina que doná á totas las cosas aquell grau de bondat que 'l hi es propia, va á deslliurar á la terra de la última capa que la cobreix. A son manament las colladas s' aixecan, s' elevan las montanyas, y sa ma poderosa vuyda 'l fondo dipòsit ahont van á congregarse las ayguas inferiors. La terra aparescuda ja per la retirada de las ayguas, adornada de prats, de boscos y de montanyas, s' afanya en hermojarse ab una multitud innumerable de plantas guarnidas de fullas, de flors y de fruyts: tots aquexos vegetals novament criats contenen las llevós necessarias pera la propagació de sa especie; y allargant sas arrels van á buscar á sota terra los suchs que las nudreixen. Mes un fret intens comprimeix los botons y las flors amagadas en sas túnicas ó cálzers, y 'l principi de la vida que las anima permanece en una especie de entorpiment. De la massa de llum que desde 'ls primers instants habia sigut separada de las tenebras, formá Deu al quart dia cossos lluminosos, que servissin d' una manera mes exacta pera la distinció del dia y de la nit, y pera arreglar las vicissituds de las estacions del any. Llavors aparegué lo sol, que ab son calor benéfich calenta y fertilisa la terra. A sa vista s' obren las fullas y las flors; los camps cuberts de verdor son esmaltats ab los mes vius colors, y l' astre que tot ho ha vivificat, desplega al mateix temps per medi de la llum de que es principi aquest espectacle tan encantador com majestuós. La lluna, reflectint lo resplandor d' aquella primera flama, presideix á la nit acompanyada de un número prodigiós de estrelles que brillan sobre nostres caps y que, en ausencia de aquest astre de la nit, dissipan en part las espessas tenebras en las que 'ns deixaria sumergits.

Fins aqui no ha produhit Deu sobre la terra mes que criaturas inanimadas agafadas á la superficie: lo dia quin está empleat en dar la existencia á una part de sers vivents, que dotats de la facultat de perpetuar sa especie, y capassos així de poblar tota la naturalesa, se transportan á diferents llocs ab propis moviments. L' ayre lo mar y las ayguas: los boscos, los valls, las

planurias y fins las rocas, tot té sos habitants; los uns mansos y tractables, los altres esquerps y solitaris. Las suas diversas inclinacions si be que apropiadas á las funcions de son respectiu ofici, los mantenen á tots en aquell ordre y estat que se 'ls hi senyalá de son principi.

Mes ¿per que tant d' aparato? ¿Pera qui está destinada eixa mansió magnífica? Nostre cor respon á eixas preguntas, y nostre esperit ha confirmat mes d' una vegada sas respostas. La sola vista de la terra está manifestant que, si 's tregués d' ella al home, tot quedaria sens hermosura, sens armonia y sens destino; de manera que l' home sol forma 'l llas de quant se troba en ella. Totas las cosas quedaren subjectes á son imperi, á sa industria, á son govern y á son regneixement. Lo Senyor Omnipotent que volia criar al home, li prepará avans una habitació; y aixi desde 'l principi formá la terra que 'l devia rebre, y la situá de manera que pogués tenir part en lo grandió spectacle del univers: també la va enriquir ab unas provisions que existirán tot lo temps que durin los sigles. Deu doná al home una companya que tragué de son mateix cos pera férseli tan amable com ho era ell ab si mateix, y pera que, associantla al domini de tota la terra, vingués á ser mes respectada. En una paraula, l' home á qui lo Criador reservaba l' us de quant habia produhit en eixa deliciosa morada, entrá en la posseció de sos bens: llavors doná fi á la creació, y res material será criat de nou en la dilatada serie dels temps.

Eixa sensilla idea de las obras de la creació 'ns deuria deixar admirats, inspirantnos los mes tendres sentiments de gratitut á son Autor. A qualsevol part d' aquest gran teatre en que girem los ulls descubrim aquell ser inefable á qual inmens poder res pot compararse. *Los cels publican sa gloria*: totas las criaturas son altrás tantas probas de sas adorables perfeccions. ¡Quan horrible, donchs, no devem trobar lo pensament dels que tot ho atribuixen á la casualitat; y al contrari, quant dolsa aquella ferma persuació que proclama un Criador á la naturalesa, un Legislador al univers y al home un Pare! Aixís s' explica tot, s' aplanan y arreglan sens obstacle, sens confusió, sens embarrás. Una inteligencia infinita abraça 'ls plans de tots los mons, una llibertat perfecta esculleix aquell que prefereix una profunda sabiduría. Aquell que tot ho pot y ho conté tot, tan sols ab un acte de sa voluntat fa passar lo que no existia, del ordre de las cosas possibles al de las que ja existeixen. Cessa aquell etern silenci que

avants regnava; la divinitat l' interrompeix pera derramar sobre nosaltres la felicitat que 's troba en Deu, com en sa font altíssima. Los tressors del ser s' obran á la veu del Omnipotent. L' univers apareix, comensan los temps, los elements obeheixen, y totas las riquesas del firmament se desplegan ab magnificencia. La terra va á posarse á la distancia precisa en que 'l sol la escalfi sens cremarla, la il·lumini sense enlluernarla. Lo Altíssim derrama ab profusió sobre nostra terra innumerables llevós que 's desenvolupan pera hermozejarla ab plantas, arbres y flors, pera poblar l' ayre, las ayguas y la terra de aucells, de peixos y tota classe d' animals, quals moviments son tan arretglats per combinacions tan enginyosas, que de ellas resultan la conservació dels individus y la multiplicació de las especies. Finalment lo cos mes bell s' organisa: surt l' home de las mans de Deu ple de gloria y de majestat; y l' esprit infinitament perfet, comunicantli la vida lo fa participant de sos atributs, graba en ell sa imatge, lo condueix al coneixement del Criador per los sublimes rasgos que imprimeix en lo fons de sa ánima, y al coneixement de sa dependencia per los límits que li prescriu. ¡Infelis del home que tanca son cor á tan grandios espectacle, infelis d' aquell que no llegeix en lo llibre de la naturalesa la existencia de son Autor!

M. S.

Los Almogávares.

Som fills de Catalunya, nascuts en la tempesta, la veu del tró en la boca y un llamp en cada má; eterna es nostra rassa, mentre 'l Monseny s' assente sobre la falda ardenta del poble catalá.

Las crestas enpinadas del Montserrat nos daren sas rocas pera fernos lo pit dur y esforsat, lo Pirineu va encéndrers un jorn pera donarnos, del foc de sas entranyas, un cor sempre cremant.

Vivim sols per la guerra, com viu soberga l' áliga per traspasar altiva l' amplura del espay; la guerra 'ns alimenta, la guerra 'ns dona vida, y com d' ella nasquerem, volem d' ella 'l fossar.

Quan dorm nostra matrona vetllam en sas cabanyas, com la gelosa tigre si sent aprop lo pas; quant vetlla nostra mare, fent punta á las esconas, ¡llampech de nostras iras, també estem al ayguayt.

Mentres feras petjadas d' estranys no deixen rastre pels camps de nostra terra, tenim per llar los cáus, per manta 'l sol que escalda, per jas la verda molsa, y per cuixí una soca que fasse cantonall.

Mes ay, si un jorn desperta y 'ns crida espahordida la Pátria, que destorben la pau de son casal! Mes, ¡ay, si 'l vent nos porta lo crit de sus ¡San Jordi! llavors, de rabia encesos, llansem un feix de llamps.

Y com la tramontana bramant per monts y planas, nú 'l bras al puny lo ferro, correm adelarats, los mons lleugers s' aplanan, los cingles desapareixen, los rius y mars s' assecan tant sols per fernos pas.

Y com esbart de feras baixant á l' enconrada, pera lliurá á la Pátria, apunt tots guetream, deixant de gent traydora damunt de cada pedra quatre sagnosas rallas que no s' esborran may.

Y alláhont la sanch s' engorga, senyal que hi habem feta, no 's repeteix la lluyta, pus fora feyna en vá; y amunt, brandant l' escona, tras los malvats fem via, sens desmossar lo ferro fins que 'ls hem encalsat.

— Sinò, guaytau las rocas que encara vermellejan, de sanch estranya umidas, del Coll de Panissars, y ojats lo vent que hi xiula, que encara conta la gesta perquè aprenentla 'ls segles, no ho pugan oblidar.

Mesina feu que parle d' aquella gran matansa, ó bé l' Orient en massa, si es que ho pot recordar; y si avergonyit calla, deixaulo y arrambleuse que aqui podrá contarvos gojos tot l' ampurdá.


Las mars encadenavam com llova enverinada, la terra cruixir feyam com esfersats titants, y un jorn del Ponent mústich lo Sol arrabassarem pera portarlo sobre las fitas de llevant.

Ni 'l llamp quan fujeteja la capa nuvolosa va ab tanta lleugeresa com va l' almogavar; la ronca tramontana no fa tanta neteja de pols, com de la Pátria traydor habem fet ja.


Avuy que está adormida, reposa nostra rassa, no débil ni delmada, que ardida y forta jau; no pot mimvarse mentres un mar bramolant llohi la Pátria á qui tants segnes un jorn varem donar.

Tirans! si ab urpa fera volen esbarriarnos de nostre estimat poble la benaurada pau, cuydado de fer fressa, que si enuijat nos crida, tot empunyant l' escona podriam despertar.

Pere de Palol.



LA VEU DEL PARE SANT.



DISCURS

DE NOSTRE SANTÍSSIM PARE 'L PAPA LLEÓ XIII
AL SACRO COL-LEGI.

Los nobles sentiments y favorables desitjs que ab ocasió del aniversari de nostra elecció acabau d' expresarnos, senyor Cardenal (1), en nom del Sacro Col-legi, 'ns són molt agradables, y 'ns serveixen de gran consolació. En los tres anys de Nostre Pontificat que acaban de passar, lo Sacro Col-legi 'ns ha donat constantment probas de sa devoció y de sa especial adhesió á nostre persona, y 'ns ha prestat ajuda útil y efíca en la defensa y govern de la Iglesia. Celebrem manifestar publicament al Sacro Col-legi nostra viva y gran satisfacció, persuadits de que son concurs constant é il-lustrat no 'ns faltará jamay, y contem tant més ab aquest concurs, quan las circunstancias del temps que 'l reclaman són més graves.


En veritat, y no sens gran temor entrem en lo nou any de Nostre Pontificat, pues com vos ho indicavau Sr. Cardenal, la furia dels vents augmenta, lo mar s' agita borrascós y sos moviments se fan cada vegada més amenassadors en torn de la mística barca. En efecte, á la hora present, en casi tots los llochs del mon la Iglesia católica té que deplorar nous atentats y novas ofensas á sos drets sagrats. Sa llibertat es casi sempre ferida ó tallada y sa influencia salutable y benéfica es atacada de mil maneras; y lo poderós apoyo que ella pot prestar pera la salvació de la societat, y que Nos, desde 'l principi de Nostre Pontificat, oferirem als que dirigeixen los destins dels pobles, no fou acullit desgraciadament com convenia.

En aquestos temps, los pobles que tenan á gloria conservar intacta la fé de sos pares y de no faltar als debers que 'ls hi están imposats per la professió gloriosa de católichs, gemegan baix continuas y difícils probas y baix las més dures privacions. En quant á Nos, lo Sacro Col-legi véu y coneix, per experiencia diaria la deplorable condició á que hem sigut reduhits, condició que es contraria á nostra dignitat y á la unió di-


vina que Jesucrist ha confiat á sòn Vicari en profit de la Iglesia Universal. Pero si aquest trist espectacle afligeix y atormenta 'l nostre cor, no pót debilitar nostras esperansas ni mimvar nostre valor; porque Nos sabem que las probas no són cosa nova pera la Iglesia, qual vigorosa constitució ha sabut resistir á las injurias del temps y dels homes. Nos nos considerem y 'ns considerarem sempre ditxosos de consagrar á sòn servey totas nostras forsas; exclusivament consagradas á afavorir sos interessos, defensar sòn honor y sos drets y reparar las perduas que ha sofert.

Més convensuts de que del cel ha de venir principalment l' oportú socorro, sens lo qual tot esfors y tota fatiga serian vans, y recordantnos de que en las épocas més tormentosas y en los moments més agitats, la Iglesia acostumá sempre intimar solemnes pregarias y obras de penitencia, hem resolt obrir aquest any un Jubileu extraordinari, á fi de que, per la multiplicació de las oracions y de las obras santas s' inclini Deu més prompte á la clemencia y 's servezca preparar á la Iglesia temps millors. Si d' una part aquest Jubileu es un senyal de las gravissimas condicions de la Iglesia, per altra part es causa de consol, d' ajuda y d' esperansa, puig obra ab abundancia, en favor de la cristiandat, los tressors en que 's rica la Esposa de Jesucrist.

Ab la esperansa de que aquesta nova será molt agradosa al Sacro Col-legi y donará joyós acabament á nostras paraulas, implorem ab tota la efusió del cor l' auxili del cel sobre 'l Sacro Col-legi, al qual concedim, lo mateix que als Prelats y á tots los presents, la apostólica benedició, com á prenda de nostra especial benevolensa. *Sit nomen Domini, etc.*



Crónica General.



Lo nostre colega *El eco del pais* no sab dissimular l' odi que en sòn cor abruga contra 'ls eccel-lents periódichs *El Siglo futuro* y *El Correo catalan*, y si be 's mira, motius sobrerats té per aixó *El Eco*. Quan sos partidaris, gracias á la esqueneta que 'ls hi feyan una petita part de las massas honradas que resan y pagan, estavan quasi tocant la taronja d' or per ells tan cobdiçada y per tantíssim temps somniada, donan aquells valents periódichs la veu d' alerta y ab

(1) Lo Cardenal Di Pietro.

aplauso de tots los enemichs de las farsas y mistificacions, se desfá com per art d' encantament lo castell que 's creya inexpugnable, y 'ls pobres amichs del *Eco del país* passen ab un salt inesperat de las Carnestoltas á la Quaresma, que per cert se 'ls hi prepara molt llarga.

Més pert *El eco* lo temps devades esforssant-se á presentarnos al *Correo Catalan* y al *Siglo futuro* en oposició ab los Srs. Bisbes espanyols y fins ab lo Papa, y com á rebeldes á sa indiscutible autoritat, puix també 'ls Srs. Bisbes com tots los católichs tenen en molta estima 'ls serveys prestats á la causa del catolicisme per aquells periódichs.

Per lo demés es fals de tota falsedat que 'l *Siglo futuro* y *El Correo Catalan* no acatessen la autoritat dels Prelats en lo simple fet de no voler acceptar una *Unió católica política*, puix que del acte purament religiós no n' han dit may una paraula en contra; lo que han atacat y combatut ab fermesa y ab aplauso de tots los bons, es l'acte polítich que 's tractava de portar á cap, baix lo pretext y á la sombra d' un acte religiós, que es lo mateix que ha atacat y combatut tot l' Episcopat espanyol, comensant per l' Eminentissim Sr. Cardenal de Toledo; lo que ha atacat lo nostre estimadíssim Prelat, que en la sua carta al Comte d' Orgáz ab la qual honrarem las planas de LA VETLLADA deya que la Unió católica déu aixecarse baix las enseyanças del *Vicari de Jesucristi y dels Bisbes, sense fins polítics ni mundanals, y ab la sola últimíssima mira de que prevaleixi l'imperi de la fé y moral cristianas.*

Ja ho veu *El eco del país*, la Unió déu ésser *sens fins polítics ni mundanals*; y aixó precisament es lo que han defensat ab constant anhel *El Siglo futuro*, *El Correo Catalan*, *La Revista Popular* y molts altres estimadíssims periódichs católichs. La organisació católica que volen lo Papa y 'ls Bisbes la volem y la desitjem tots los católichs de veras, y si avuy no está ja plantejada per tot arreu ne tenen la culpa aquells que baix lo pretext d' un acte purament religiós tractavan de fer passar com á bona y corrent la moneda falsa de sa política —

Per lo demés encarreguem al *Eco del país* que no fassa inútils esforços pera disfressar la veritat ab tanta frescura, puix es cosa sabuda que aquells periódichs han dit y repetit mil vegadas, sens que haja sigut desmentit ab sos actes, que avans, ara y sempre han acatat y acatarán sens duptes, reservas, ni tardansa; qualsevulla manament que rebín de sos respectius Prelats.

—*La Tramontana*, setmanari vermell que 's publica en Barcelona, perque li diguerem que venia á continuar la campanya d' aquell periódich tan indecent que 's anomenava *La Teula*, 'ns regalava alguns insults molt gastats del respertori de la gent de sa casta y diu que no 'ns hem equivocát pensant que no tindrà 'l nou periódich res de manso.

Pues pera que *La Tramontana* veigi 'l concepte que de *La Teula* y demés setmanaris pel estil forman las personas decentes, li recomanem la lectura del següent solt que publica nostre colega *La Llumenera de Nova York*, que veu la llum en los Estats Units, y que rés té de clerical, com se sol dir. Després d' elogiar la *Revista del Instituto Agrícola Catalan de San Isidro* y de reconéixer sa utilitat pera l' industria y l' agricultura, diu lo següent:

Sentim no poder dir lo mateix de un altre periódich—si es que tal nom mereix—que, després de desxifrar lo geroglífich del títol, hem descubert que 's diu «La teula barcelonina.» L' objecte de sa creació es únicament atacar al clerò. Deixant á part la consideració de que la lluyta es tan desigual com ho fora la d' una formiga ab un elefant, á nosaltres que vivim en lo pays de la llibertat ens fa molt mal efecte veure eixos atachs á una institució religiosa. Estém acostumats á veure no solsament que tothom respecta las creencias religiosas dels demés, sino que tots los sacerdots, sian católichs, protestants, cismátichs ó juheus, son mirats ab respecte y veneració per la sagrada missió que tenen. Hora es ja de qué en la nostra terra s' entenga millor la idea de la llibertat religiosa, que vol dir no la llibertat d' atacar la religió sino la llibertat de seguir cada hulla que vulla, respectant sempre lo mateix dret que tenen los demés. En quant á eixos periódichs-bolets, que naixen espontáneament, sense respondre á cap necessitat ni omplir cap més fi que lo de satisfer una vanitat ó una ambició pueril, generalment moren als pochos dias de naixer, en la mateixa humilitat y foscó en que foren engendrats.

Després d' aixó sols debem recomanar á la gent de seny que may 's gastin dos quartos pera comprar aquestos paperots escrits en catalá, que volen ser periódichs.

—Midas de la elevació dels campanars de de las Catedrals d' Espanya, tretas de la rica biblioteca del Exm. Sr. Marqués de Barzanallana, que 's donan á llum per primera vegada. Las midas están presas per hábils enginyers y ab tota la exactitud que 's pot desitjar.

	Metros,	Peus.
Murcia.	90'70	325'06
Saragossa..	89	319'05
Salamanca.	88'91	319'01
Saragossa (nova)	88	315'09
Sevilla.	87'85	315'03
Toledo.	87'46	313'10
Segovia.	87'24	313'01
Málaga.	85'75	307'09
Valencia.	69'09	247'08
Oviedo.	68'35	245'03
Barcelona..	68'03	244'02
Búrgos.	67'45	242'01
Saragossa..	67	240'05
Girona.	66'20	237'07
Santiago.	65'62	235'02
Leon.	64'86	232'09
Medina de Rioseco.	62'55	224'06
Cádiz.	57'67	206'11
Lleyda.	57'54	206'06
Granada.	57	204'06
Córdoba.	55'02	197'05
Huesca.	54'80	196'08
Tarragona..	54'20	194'06
Pamplona..	49'88	179'
Cuenca.	45'99	165'07
Sigüenssa..	45'95	164'10
Zamora.	39'41	143'03
Tortosa.	33'58	120'06

—Lo P. Celestí Matas doná la segona Conferencia quaresmal lo dijous á toth d' oració en nostra Sta. Iglesia Catedral. Nombrosa fóu la concurrencia que assistí á escoltar la eloqüent paraula del modest fill de San Ignaci, y es de créuer que cada dia anirá en augment, puix las matèrias que tracta l' orador y 'l cambi de las horas del sermó mourán á tots los gironins á aprofitarse en aquest sant temps de quaresma.

Supliquém al Sr. Alcalde, si es que la veu de *La Vetllada* arriba á sas orelles, que 's servezca disposar que en los dias de sermó s' encengan tots los fanals de la Forsa, Escala de la Pera y demés dels barris propers á la Catedral, puix es molt sensible que la numerosa colla de gent, que passa per ells á la sortida del sermó, tinga que anar á las paipantas.

—*La Lucha* en son número del dimecres últim publica una fulla titulada: *El Carnaval y el miércoles de Ceniza*, que segons diu 's distribuí á domicili en la vila d' Olot, y nostre enginyós colega hi posa unas notas tan oportunas y tan ben pensadas que 'ns han donat cabal idea del talent y clarísima penetració, del redactors del periódich bandereta. 'Ls nostres llegidors desitjarán saber tal vegada, per que una fulla tan modesta, escrita sèns pretencions literarias ha pogut escitar lo sistema nerviós de la Redacció de *La Lucha*, y en dos paraulas anem á complaurels. En la fulla en qüestió 's recordan las ensenyansas de la Iglesia á sos fills en los dias de Carnaval y en lo dimecres de Cendra, aconcellant lo retiro en los primers y la abstinencia en los segons. Ja no cal dir res mes pera compendrer que al periódich anomenat li ha caygut molt mal aixó de la abstinencia, y 's compren, puix ¿cóm es posible que puga escoltar ab catxassa la *fatidica* paraula *de-juni*, qui está acostumat á menjar de franch d' un cap d' any al altre.?



Butlletí religiós.

QUARANTA HORAS. Comensan demá en la iglesia de S. Pere de Galligans. La exposició serà de las 8 á las 11 y mi ja del dematí, y de las 4 y tres quarts fins á las 6 y tres quarts de la tarde.

—Demá á la hora de costum tindrà lloch en la parroquial iglesia del Mercadal la funció del primer diumenge de mes dedicada á sa Patrona pels Confreres del Roser. Hi haurá sermó y professó.

—En la iglesia parroquial de S. Feliu segueixen los exercicis del Mes de Mars, consagrat al Patriarca S. Joseph. La funció comensa una hora avans de la oració de la nit.

—Tots los divendres de quaresma 's celebrará la devota funció del *Via crucis* en las iglesias del Hospital y de S. Pere de Galligans, en aquesta á las 2 de la tarde y en la primera á las 3. En la iglesia de S. Pere 's practicará tambe aquest devot exercici tots los diumenges á la mateixa hora.

Solució á la xarada del número passat.

BAR-RE-TI-NA.

Xarada.

— Es un arbre ma primera prima y segona fa mal y aquest mal fa ma tercera principalment en lo cap. Si 'us dich que mon tot per postres es mol bò: ¿será aixó estrany? La solució en lo número vinent.

Girona: Estampa d' en Manel Lluch